
W NIEDZIELĘ DNIA 30 MAIA 1802

Z Wiednia d. 22. Maia.

Jego Ces. Król. M. raczył aktualnego nadwornego konsyliarza i sekretarza stanu Ignacego Hoffmann przez nayłaskawszy wzgląd na jego 56 letnią służbę Monarsze i krajowi d. 17 t. m. wielkiem medalem złotem, z takimże łańcużkiem nayłaskawiey zaszczyścić.

J. C. K. M. zwykły zawsze zwracać swoią nayłaskawszą bacność na każdy znakomity czyn i takowy wynadgradzać skoro do jego ufzu doydzie, raczył kapitana kupieckiego okrętu Xżę Karol, Antoniego Kalanich, za jego okazaną waleczność w potyczkach z dwiema francuzkami korsarzami, przez głowną C. K. kommendę niżfzey Austrii złotem medalem wynadgradzić.

Zważywszy J. C. K. M., iż urzędnicy cywilni w woyskowym wydziale potrzebiują dla swoiey służby rożnicy w ubiorze, raczył przeto następujący mundur dla nich przepisać: Zwierzchnia suknia dla wszystkich błękitna, kamizelka i spodnie długie białe, dla nadworney kancelaryi czarne axamitne wyłogi i kołnierz, dla niższych kancelaryy granato-

we wyłogi, dla poloowych kancelaryow fzkartatowe, przy magazynach paliowe, a buchalteryi woyskowej iasno niebieskie. *Portepe* srebrny z czerwonym iedwabiem w kolorach austriackich.

Gdy różne kraiove hamernie nadużywały zagranicznych znakow, dekretem przeto nadwornym pod d. 17 p. m. zniesione zostato takowych znakow używanie, pod karą utraty przywileiu fabryki.

J. C. K. M. raczył dekretem nadwornym pod d. 12 t. m. podwyższyć cło wywozowe od surowey wełny do 12 ryń: od cetnara.

Pocztowa stacya między Amstäten i Kamelbach zostala na półtory stacyi podzielona.

Z Presburga odbieramy pod d. 18 t. m. następujące wiadomości: — D. 15 t. m. w kaplicy zamkowej odprawione zostaly exekwie za s. p. Cesarzową Maryą Ludwikę, na których cały dwor i ślachta znaydowali się w żałobie. — W niedzielę d. 16 była u dworu schadzka, a w wieczor na redutowey sali bal maskowy, który oboie Cesarstwo JJ. wraz z Arcy Xciem Palatyńiem obecnością swoią zaszczyścić raczyli.

Od ostatniego 3go posiedzenia seymu, na na d. 13 odbytego, naradziła się stany w wydziałach nad propozycjami królewskimi, których treść następująca:

J. C. K. M. przekonany, iż tak dla bezpieczeństwa kraju, iako też dla utrzymania pokoju, potrzeba wymaga utrzymywania stosownej liczby dobrze urządzonego i ćwiczonego woyska, życzy przeto, aby na terażniejszym seymie za wspólnym naradzeniem obmyślane zostały nie tylko sposoby iakby, teraz dopełnić węgierskie regimenta i te zawsze wzupełności utrzymywać, ale nadto obmyślić potrzebne summy na ich utrzymanie, o dzież, i inne potrzeby. Gdy na takowe wydatki przynajmniej 2 mill. ryń: potrzeba, a podwyższone w tym celu kontrybucye tyle może nie uczynią, zaczęm myśłą iest J. C. K. Mci, nie chcąc uboższej klasy ludu uciążać nowemi kontrybucjami, aby nowe cło na sol nałożyć, która to opłata, iezeliby tyle nie uczyniła, J. C. K. M. resztę dołoży. — Co do pierwzego punktu mniema J. C. K. M. aby stany wyznaczyły deputacyą, któraby obmyśliła naydogodniejszye środki do uzupelnienia regimentow, ponieważ terażniejszy sposob rekrutowania podług długoletniego doświadczenia nie iest wcale dogodny, ani odpowiadający swemu celowi. Co zaś do drugiego przekonywa się J. C. K. M., iż zgromadzeni magnaci i stany roczne kosztą bez żadney trudności tem pewniey uchwałą, gdy powźechnie iest wiadomo, że od czasu ustanowionych rocznych kontrybucyy, każdy mieszkaniec węgierskiego królestwa stan swojego majątku znacznie polepszył, wszystkie płody krajowe do wysokiey doszły ceny, masa pieniędzy w kraju przez to się powiększyła, stojące dobra wyższego nabrały szacunku, i nakoniec narodowy przemysł, bogactwa i nawet handel znacznie zakwitnęły. — Na końcu Król:

reskryptu przywiedziono ieszcze, iż iezeliby zgromadzone stany miały ieszcze oprócz królewskich propozycyy, iakie inne żądania podać pod roztrząsanie seymu, tedy aby połączonemi siłami starały się, żeby nie tylko ustawami przepisany dwoch miesięczny czas seymu nie był przestąpiony, ale owszem przed upłynieniem ieszcze tego czasu seym się zakończył.

Z Londynu d. 11. Maia.

Parlament.

D. 7 t. m. P. Nicholls wniósł w izbie niższej adres podziękowania do Króla Jmć za oddalenie P. Pitta. Wszystkie spetzły widoki przedsięwziętey wojny (słowa iego); Francyi potęga zamiast bydź osłabioną, tak dalece wzrosła, że nam prawa pokoju przepisywała. Zasady francuzkie nie zostały znieszonemi, owszem tryumf odniosły. P. Pitt nie przeciw Francyi nie wskorawszy, zadał cios W. Brytanii, i iey konfityucyą wywrocił. W czasie wojny nie trzymał się drogi mądrego polityka. Maxyma Machiawela, która wszystkim emigrantom i zbiegom dowierzać nie każe, od niego zaniedbaną została, chociaż w czasie wojny amerykańskiej prawdziwości iey doświadczył. Wrescie postępowanie bywszych ministrow tak zagadkowym było, że mocarstwa z nami sprzymierzone musiały koniecznie powziąć nieufność ku nam: niewiedzano czyli za Króla francuzkiego, czy też dla własnych zdobyczy przedsięwzięliśmy wojnę. Nadto wszystkie przedsięwzięcia były bezskuteczne i potępiają ministrow. Wysłano 750 ludzi na St. Domingo dla zdobycia tej wyspy, a gdy się to nie udało, poświęcono potem 25,000 ludzi i wiele mill. pieniędzy. Neroztropne było i zawczesne odrzucenie propozycyi pokoju Bonapartego, gdyż wiedziano, że Bonaparte zawsze był głównym członkiem partyi Brys-

stystow, którzy pragnęli pokoju z Anglią. Zatargi z północnemi mocarstwami powstały iedynie z uporu naszego ministra, ponieważ nie chciał dla Rosji Malty ustąpić; a iednak lepiej było zostawić tę wyspę w ręku Rosji, niżeli Neapolu, gdyż od nich pewnie się w moc francuzką dostanie. Systema bankowych papierow, nowy dług 258 mill. a armie umierały z głodu, (tu wołają Nie! Nie!) to co w Irlandyi zaszło, i tyle innych wypadkow wszystko to przeciw bywłym ministrom powstaie. „

Lord Belgrave wniósł przeciwnie, ażeby zrobić adres podziękowania P. Pittowi za iego wyborną administracyą. „Mój przyjaciel P. Pitt (rzekł) nie był oddalony, ale z najsłabszych powodow sam urząd złożył. Jego 17letnie na zarządzaniu, winniśmy prze- wyborne systema skarbu, połączenie Irlandyi z Anglią, i wyrwanie W. Brytanii z wielu niebezpieczeństw. „

P. Mildway wniósł także za podziękowaniem izby P. Pittowi, i wystawił go wy- bawicielem oyczyzny i podporą tronu w czasach rozruchow.

P. Erskine powstał przeciwko temu. „Každy kapitan, (rzekł) który okręt w czasie niebezpieczeństwa i burzy opuszcza, ciągniony jest przed sąd wojskowy, P. Pitt w podobnymże znalazie się przypadku. Członki bywšey administracyą ganiące, i okrzykujące terazniejszy pokoy, używają wszystkiego dla odnowienia nieprzyjaźni. Jestże to rzecz przyłtoyna? Nie mogę przewieść na sobie dziękować człowiekowi, który odrzucił propozycyą pokoiu Bonapartego, i zastąpił bydz teraz do odpowiedzi pociągnionym. Poseł te- goż Bonapartego, którego przedtem tak lekce- ważono, znalazie się dziś unas i nie mamy nic mu do wyrzucenia.

Kupiec Peele mówił: że byłoby rzeczą

narod hańbiącą, gdyby P. Pitt w terazniey- szem został położeniu. Dopomógł wielom, lecz sam jest ubogi, nieinteresowny, a nade- wszystko posiada wielką umiejętność handlu, iakiey przed nim nie znano.

P. Grey: Projekt pochwały ministra jest dotąd niesłuchany, i zdaie się bydz natrząsa- niem uciśnionego ludu. Sprawowały się do- brze flotty i armie, ale nie bywsza admini- stracya. Mowią, że Król winien P. Pittowi koronę (przestań! przestań! krzykniono); lecz korona nigdy w niebezpieczeństwie nie była. Rzucmy okiem na Francyzą; nie jesteśmy z tej strony bezpieczni. Istota dawnych zasad we Francyi trwa nie wzruszona. Z samym Ro- bezpierrem nakoniec bylibyśmy pokoy za- warli, a ón na mieyscu boztwa rozumu, był- by nie zawodnie znowu Chrześciaństwo do kościoła P. Maryi w prowadził. W czasach tylko nieszczęścia chciał bywšy dumny mi- nister traktować. Skutkiem tego wszystkiego był nędzny pokoy, któryśmy zawarli. Mi- nistrowie zasadzali swoje nadzieie na bankruc- twie Francyi, i marzyło im się powielokrotnie o marszu do Paryża. Izba chce się tak dale- ce upodlać, aż do zadekretowania ministrowi podziękowania za nieszczęścia, których był sprawcą. Jestże to rzecz słuchana?

Lord Hawkesbury: Nie utrzymię, aże- by iuz zupełnie iakobinizm we Francyi wy- korzeniony został. Jednak terazniejszy rząd francuzki odwołał rewolucyjne nauki, i chce przebłagać Boga i ludzi, za grzechy czasow dawniejszych. Nie było czasu dogodniejsze- go do zawarcia pokoiu nad obrany, i lepszą- było rzeczą utrzymywać nasze sity, niżeli ie- w spoiędynczych bitwach roztrwonąć.

P. Fox: Z wniosku podziękowania po- ruszają wszystko, przytaczają flotty i armie dla rozszerzenia się nad wyrokiem pochwały bywšych ministrow. Rzeczą ta nie jest do

zniesienia. Wszakże teraz nie przefzli ministrowie nadali nam pokoy. Przeszli ministrowie tak prowadzili wojnę, żeśmy na niemiejszym pokoju przestać musieli. Miało wprawdzie zacnych członków i przeszłe ministeryum, iak np. Lorda Grenvilla, który wybornie swoy urząd sprawował, i nie był, iak inni, szczerą machiną bywszego kancelarza. Takim to mężom należy się podziękowanie, ale nie P. Pittowi. Bonaparte utralinie swego rządu winien iedynie nierostropności naszymi ministrow. Wreszcie śmieszna mi się wydaie rzeczą, ażebyśmy razem lorda Chatham i P. Wilhelma Pitta za wybawicielow oyczyzny w naszymi rocznikach kładli, nie znajdując im podobnych mężów.

Wniosek P. Nicholls na podziękowanie Królowi za oddalenie P. Pitta został 225 głosami przeciwko 53 odrzucony, wniosek zaś lorda Bellegrave i P. Mildway na podziękowanie P. Pittowi za jego administracyą 222 głosami przeciwko 52 przyjęty. P. Fox żądał także podziękowania P. Dundas, tudzież lordom Spencer i Grenville, ale to odrzucono. Posiedzenie trwało aż do 6 zrana. — W czasie tych sporów PP. Pitt i Dundas nie znawali się w parlamencie.

Lord Minto żądał dnia wczorayszego udzielenia wiadomości o czynnościach w Lionie względem Rzepltey włoskiej. " Nie mogę izbie, rzekł, odmalować moiego zadziwienia, iakie uczułem ieszcze w Wiedniu dowiedziawszy się o podpisaniu punktów przedugodnych. Nie było w tey stolicy przyjaciela kraiu naszego, którego by smutek zadziwieniu nie wyrownywał. Sądziłiśmy, że ta wiadomość zmyśloną była, aleśmy się wkrótce inaczej przekonali. Nasz pokoy nie może się nazwać układem pokojowym, ale kapitulacyą. Nazwisko *Włoska*, zamiast *Cisalpińska* jest nader wiele znaczące. Ta nowa Rzeplta,

wkrótce mieć będzie dzieci, wkrótce *Genus*, i poblizkie państwa pod iey skrzydłami ulegną. — Lord Carysford popierał wniosek lorda Minto.

Lord Pelham: Niemoże nam zaiste bytć miłym ustanowienie Rzepltey włoskiej, będzie ono źródłem rozterek; ale ministrowie nie sądzili bytć rzeczą szkodliwą dla tego pokoy odwlekać. — Nakoniec wniosek lorda Minto odrzucony został.

Zamach w Parlamencie przeciw P. Pitt uczyniony jest dla niego nowym tryumfem. Kupcy tuteysy w kawiarni Loyds otworzyli subskrypcyą na wystawienie mu pomnika narodowej wdzięczności. Pisma oppozycyjne mówią, że P. Pitt do ministeryum powróci, i że mu izba niższa złożyła podziękowanie za administracyą, dla oddalenia przez publiczne mniemanie tey odrzuty, którą niektóre znaczne osoby ku niemu okazały. Ten bywszy minister posiada teraz daleko więcey zaufania w narodzie, niż przedtem. Jego także urodziny mają bytć przez publiczną ucztę obchodzone.

Parlament przyzwolił na 83,000 maytków, z wydatkami ich utrzymania aż do 24 Czerwca. Armia zmniejszona będzie 31,412 głowami, to jest: 6970 jazdy, 6815 piechoty w Indyach zachodnich, a 4994 na morzu śródziemnym &c. Oszczędzone przez to będzie 563,483 f. szt. (22,539,320 zł. pol.)

Podług listów z Jamaiki i Charlestown, Francuzi tak wiele ludzi na St. Domingo przez choroby stracili, że już zaczepnie działać nie mogą. Toussaint ma lat 55.

Ponieważ teraz na St. Domingo czas dżdzyfity nastąpił, zatem obawiają się nie tylko zniszczenia przez choroby tamecznych woysk francuzkich, ale nadto ażeby nie przy-

był za późno Gantheaume, albowiem tym sposobem nie mogliby Francuzi Toullainta scigac.

Mianują teraz obywatelow Beurnonville i Semonville na posłów francuzkich do Londynu.

Pozwolono teraz wywozić z Anglii proch, broń, i saletrę.

W Irlandyi po pokoju zostanie 30,000 woyska.

Hiszpanie skoniskowali w Ameryce 16 amerykańskich statkow za handel ukradkowy.

Fregata Latona odplywa wkrótce do Petersburga dla przywiezienia stamtąd lorda St. Helens.

W kawiarni Loyds poczyniono zakłady 100 przeciwko 7 gwineow, że woyna ieszczcze tego roku na nowo rozpoczętą zostanie.

Od podpisania pokoju wiele okrętow z Anglii z potrzebami wojennymi do północney Ameryki odplynęło. Wyfzło także z naszych portow wiele okrętow francuzkich ze zbożem.

W czasie pożaru Kapu na St. Domingo, właściciele amerykańscy do 800,000 f. szterl. (32,000,000 zł. pol.) szkody ponieśli.

D. 19 Marca Antigoa, St. Kitts i wiele innych zachodnioindyjskich wysp doznały mocnego trzęsienia ziemi.

Woyska nasze w Egipcie złożyły 2000 f. szt. na sprowadzenie obelisku Kleopatry do Anglii.

Pozwolono znowu wywozu potrzeb okrętowych i miedzi.

Miasto Londyn chce złożyć Krolowi podziękowanie za pokoy.

Mowią niektórzy, że P. Jefferson prezydent stanow amerykańskich chce złożyć swoy urząd.

Z Paryża d. 10. Maia.

Gdy w Trybunacie mowcy rządowi a krwawe laurow żniwa, są to owoce

Regnier, Thibeaudau i Bigot Preameneu na d. 6 przeczytali poselstwo rządowe względem pokoju z Anglią, prezydent Chabot d'Allier tak odpowiedział: "Traktat który nam OOb.

mowcy ogłaszacie, jest ozdobą wszystkich poprzedzających. Szał, jakim ten pokoy Anglią natchnął, jest dowodem szczerego pojednania pomiędzy dwoma ludami, które satfzywa polityka tak długo rozniża. Francuzi! bądźcie wielkimi w pokoju, iak byliście w woynie! „ — Na wniosek ob. Simeon uchwalono wysłać do rządu deputacyą z 15 członkow złożoną z powinszowaniem szczęśliwie zawartego pokoju. — Prezydent Chabot miał ieszczcze następującą mowę: OOb. Trybunowie!

U wszystkich ludow dekretowano publiczne honory i nagrody dla tych, którzy oycyznę z wielkich niebezpieczeństw wyrwali. Ktoż może mieć więkksze prawo do wdzięczności narodu nad Bonapartego? Ktoż tyle dokazał tak na czele armii iak i przy styrze rządu? Jego męztwo i geniusz ocaliły lud francuzki od anarchii i klęsk wojennych, a ten lud aż nadto jest wielki i ślachetny, aby za

tyle dobrodzieystw wielkiej publiczney nagrody nie miał wyznaczyć. Bądźmy Trybunowie tłumaczami ludu francuzkiego przy tak ważney okoliczności. Wnoszę więc, aby Trybunat oświadczył swoje życzenie, iż generałowi Bonapartemu, pierwszemu konsulowi Rzepltey, wielki dowod narodowey wdzięczności dany będzie. „ — Na ten wniossek powszechna zgoda nastąpiła.

Mysl tę oznaymiono senatowi i ciału prawodawczemu przez posłańcow stanu, a wczoray deputacya z 15 członkow udała się do rządu, gdzie ob. Simeon miał następującą mowę: — OOb. Konsulowie! Nigdy życzeniom trybunatu świennieysze okoliczności powodem nie były. Już to nie są owe okazałe,

pełnego chwały pokoiu, przez samże pokoy doyrzale. Obok wspaniałego obrazu Europy, który nam wczoray mowcy rządu odmalowali, można umieścić obraz wewnętrznego Rzpltey stanu, który w porownaniu z przeszłością ieszcze żywszych nabiera kolorow. Nowy się zawod ludowi francuzkiemu otwiera, w którym mu ten sam gieniusz przewodniczyć będzie. Ten który tak szczęto załępy nasze na pole zwycięztwa prowadził, ma największe prawo do wdzięczności narodu; jest one wyryte na śnieżystych wierzchołach Alpow, i buynych Włoch równinach. Któż uciszył Wandeię, kto summienia uspokoił &c. Jednak boję się tam cienia pochwały, gdzie tylko sprawiedliwym jestem. Oczekuiemy iż pierwsze ciało narodowe będzie tłumaczem powszechnych uczuciw, których trybunat tylko pragnąć może. Na honor twoy ob. konsulu będą dla wielkiej twey duszy przyłączone szacowne oznaki powszechney wdzięczności, a przez ten związek będzieś daleko mocniej do ludu francuzkiego, niż przez związek godności i mocy należeć. Szczęście twoie tem się mocniej z szczęściem narodu, a twoia sława z jego wolnością połączy. „

Pierwszy konsul odpowiedział na to: „Rożrzewnity rząd te uczucia, które oświadczenie w imieniu trybunatu. Sprawiedliwość, którą jego czynnościom oddacie, jest następstwą jego usiłowań nadgrody. Uznaie on w tem skutek ścisleyzszego zaufania, który was czyni zdolniejszymi do ocenienia tem lepiej czystości jego zamysłow. Co się mnie tyczy, przyjmuję znaywiększą wdzięcznością o świadczone życzenie trybunatu. Nie pragnę inney sławy nad dopełnienie obowiazkow; nie żądam inney nadgrody nad przychyłność współobywatelow. Szczęśliwym, jeżeli się przekonają o tem, że zle które im się przy-

trafić mogło, dla mnie naydolegliwizem było; że tylko tyle cenię me życie, ile mogę przystugi oyczyźnie uczynić, i że śmierć sama nie może mi bydź przykrą, jeżeli przy zawarciu powiek uyrzę tak dalece zapewnione szczęście oyczyzny, ile jest sławą okryta. „

Ciało prawodawcze zakończy swoje nadzwyczajne posiadzenia ratyfikacją traktatu ostatecznego z Anglią. Przy otworzeniu posiedzeń w Listopadzie nowa Xiega ustaw obywatelskich będzie roztrząsana, a tym czasem ma bydź członkom rozdana, aby się w niej rozpatrzyli.

Jenerał Menou będąc przedstawiony pierwszemu konsulowi był iak naygrzeczniej przyięty. „Konsulu, rzekł stawiając się przed tobą odnawia się w sercu moiem żal, że utraciłem jedną z naypięknieyzych twoich zdobyczy. „Pierwszy konsul odpowiedział mu: „Los bitew jest niepewny. Po niezczęśliwym dniu 30go Ventose, czyniłeś wszystko, co ci serce i doświadczenie kazało. Długa obrona Alexandryi, wiele się przyczyniła do punktow przedugodnych w Londynie. Twe mądre rozrządzenia zasługują na szacunek u tych, którzy umieją cenić ich wpływ na dobro publiczne. Wszystko, co zaszło w twoiey armii, jest mi dobrze wiadome. Nieszczęścia twoie są wielkie, ale przeto nie utraciłeś w moim szacunku, i starać się będę w każdym okazywać ci go przypadku. „

Rząd medyolański po 3ci raz już zalecił malarzom włoskim wystawienie obrazu na honor Bonapartego, i na znak wdzięczności Rzpltey włoskiej. Z tych dopiero 2 nadesłano. Dwanaście obrazow, które w akademii nadgrody otrzymają, będą w znaczneyzych miastach w Rzpltey na widok wystawione.

D. 11 c. m. wyszła z Brestu reszta floty hiszpańskiej. Od 7 roku załoga bresteńska składała się tylko z samych Hiszpanow. Na

okazanie ukontentowania za dobre ich sprawowanie się, pierwszy konsul kazał każdemu kapitanowi okrętowemu dać parę pistoletów i hak do przyciągania okrętów. Flotta hiszpańska 3 lata w Breście stała.

Konsulowie następujący wyrok wydali: Skoro b. ndera Rzpłtey zatkniona zostanie na Martynice, Stey Łucyi, i Tabago, ma być Fort Royal nazwane Fort de France; Fort Bourbon, Fort Deslâix; Port Castries, Carenages; a fort Louis, Scarborough.

Od kilku dni pierwszy konsul nieustannie poselstwa od wszystkich władz z powińszowaniem pokoju odbiera. Mowy ich są wszystkie jednakie, ale odpowiedzi pierwszego konsula są coraz odmienne podług okoliczności. Wszystkie poselstwa mówią do niego i o nim. Pierwszy konsul odpowiada zawsze w imieniu rządu.

Paryżki konsystorz wyznania genewskiego miał d. 8 t. m. audyencyą u pierwszego konsula. Pleban Marron miał w imieniu swojej gromady następującą przemowę. "Konsulu! Religia, która niegdyś Francyi Sullich i Turrenow dała, jest godna, aby szacowaną była. Konsystorz paryżki reformowanego kościoła, wyraża Ci przez moje usta tę radość i wdzięczność, którą dzieli z całym narodem, i zapewne wszystkie inne duchowne władze ubiegać się będą do tegoż uczestnictwa. Udarowałaś pokojem państwo i kościół; dla tamtego zdobył go bohater, dla tego mędrzec. Używaj owoców twej pracy, ciesz się z zadziwienia Europy, błogosławieństwa współobywateli, i ukontentowania wewnętrznego, które jako wspólne z narodem, potrafi Cię od pojedynczych niewdzięczności i niesprawiedliwości zastąpić. Obys mógł widzieć wszędzie panującą zgodę i miłość braterską: domowe i religijne roz-

terki ciągną za sobą aż nadto wiele nędzy, i zgorzienia! Przez Ciebie i przez współników Twoiego oycowskiego rządu Rzepita również jest pewna szczęścia iak i chwały, a potomość, która podchlebiać nie umie wiek XIX. chrześcijańskiej ery *wiekim Bonapartego* nazwie., — Pierwszy konsul odpowiedział: "Jeżeli niegdyś Francya winna była wyznaniu genewskiemu Turrenow i Sullich, tedy już minęły te czasy, w których wielcy mężowie mniemań swoich wyrzekać się musieli, gdy chcieli swojeiy oyczyźnie być użytecznymi. Już nie jesteście tylko cierpianymi we Francyi, ale zarowno z innymi Francuzami pod cieniem ustaw jednakowemi cieszyć się przywilejami. Ja chociaż z urodzenia katolikiem jestem, jednak oddaie winny szacunek religii apostołsko-reformowanej. Nigdy motłoch w moich oczach nie będzie mieć prawa do przewodzenia."

"Wczoraj przybyło do pierwszego konsula poselstwo od ciała prawodawczego; mowca temi słowy przemowę swoją zakończył: "Lud uwieńczy Cię wawrzynem, który Ci nieśmiertelność zapewni.", Bonaparte zlecił poselstwu, ażeby ciału prawodawczemu oświadczyło podziękowanie rządu, za daną pomoc w interesach.

W Barcelonie robią przygotowania do przyjęcia Króla Hiszpańskiego, którego się tam w Sierpniu spodziewają.

Dnia 11. Maia.

Na d. 8 senat dekretował narodową nagrodę dla pierwszego konsula. Bonaparte mianowany przez konstytucyą pierwszym konsulem na lat 10, został tymże wyrokiem na drugie lat 10 mianowany; lecz pierwszy konsul nieprzyjął tej uchwały, i rzecz ta do samowładnictwa ludu francuzkiego odesłana została. Ten ma rozstrzygnąć czyliby Bonaparte nie mógł być dożywotnim konsulem. Dwom drugim także konsulom oświadczył Senat wdzięczność narodową. Uchwała senatu potwierdzająca konsulatu Bonapartego na drugie lat 10 była następującej osnowy:

„Gdy senat otrzymał od konsulow wiadomość o zawarciu z Anglią pokoju, i wysłuchawszy komisji, która na dniu 6 odebrała zlecenie podać projekt względem dowodu wdzięczności narodowej, który senat chce pierwszymu konsulowi Rzepltey okazać, i gdy senat rozważył, że w niniejszem Rzepltey położeniu obowiązkiem jest senatu użyć wszystkich przez konstytucyą pozwoionych mu środków dla dania rządowi tej mocy, która wewnątrz obfitość i potęgę, a zewnątrz zaufanie ziednywa, uspokaja sprzymierzeńców, tajemnym nieprzyjaciółom odeymuje męstwo, oddala klęski wojny, daje używać błogosławieństw pokoju, i czasu pozwala mądrości do wykonania tego wszystkiego, cokolwiek tylko do szczęścia ludu wolnego przużyć może: gdy nadto najwyższa rządowa osoba po tyle razy do zwycięstwa wiodła republikanckie zastępy, oswobodziła Włochy, tryumfowała w Europie, Afryce i Azji, stawą swoją świat napelniła, gdy Francją od okropności anarchii zachowała, zapór rewolucyjny zniszczyła, rezsypała fakcye, uspokoiła obywatelskie i religijne rozterki, dobrodziejstwa wolności pomnożyła dobrodziejstwami porządku i bezpieczeństwa, zachęciła wzrost umiejętności, pocieszyła ludzkość, pokoy na morzu i lądzie przywróciła, a przez to wszystko najwyższego prawa do wdzięczności współziomków, i podziwienia potomności nabyła, gdy potem dnia dzisiejszego, trybunat oświadczył senatorowi swoie i narodu całego życzenia, gdy nakoniec senat nie może pierwszymu konsulowi uroczystie wyrazić wdzięczności narodowej, iak w okazaniu dowodu tego zaufania, które wlaś w lud francuzki, i gdy senat rozważa, że dwaj inni konsulowie godnie dopomagali pierwszymu w chwalebnych jego pracach, uchwała zatem co następuje:

- Art. I. Senat w imieniu ludu francuzkiego oświadcza konsulom wdzięczność.
- Art. II. Senat obiera ob. Napoleona Bonapartego pierwszym konsulom Rzepltey na drugie lat 10 po upłynieniu niniejszych zaraz następujące.
- Art. III. Niniejsza uchwała senatu będzie natychmiast do ciała prawodawczego i trybunatu postana.

Podp. *Tronchet, prezydent.*

Na tę uchwałę senatu odpisał Bonaparte w następujący sposób: — OOb. Senatorowie! Chwalebny dowod szacunku pod d. 8. t. m. na posiedzeniu waszem podpisany, został głęboko wyryty w sercu moiem. Głos ludu powie-

rzył mi pierwszą dostojność. Niebyłbym pewny iego zaufania, gdyby to zatrzymanie mię przy dostojności głosowaniem iego stwierdzone nie zostało. W trzech ostatnich latach usmiechało się szczęście moiey oycyznie; ale szczęście nie jest stałe; iakże wielu ludzi, którzy dopełniwszy swych życzeń kilka lat nadto żyli! Interes moiey chwały, i moiego szczęścia zdawał się epokę publicznego życia moiego na ten moment odkładać, w którym pokoy ogłoszony został; lecz chwała i szczęście obywatela zamilknąć powinny, gdy tego interes państwa, i publiczne dobro wymaga. Wiedźcie zatem OOb. że winienem nową ofiarę ludowi; uczynię ją, gdy mi życzenie ludu toż samio nakaze, do czego mię głos wasz powołaie.

Podp. *Bonaparte.*

Potem konsulowie wydali następujący wyrok:

Gdy Konsulowie Rzepltey wysłuchali raport ministrów i przedstawienia rady stanu, gdy zważyli akt senatu pod d. 18 Floreal (8 Maia) i odpowiedź pierwszego konsula pod dniem następującym, i gdy przekonali się, że odpowiedź pierwszego konsula, jest winnym hołdem okazanym zwierzchnictwu ludu francuzkiego, i że tenże lud w radzeniu o swoje dobro nie może mieć innych pobudek nad własny interes, zatem uchwalili co następuje:

- 1) Zapytujemy się ludu francuzkiego, czyli Bonaparte może być dożnu otnim konsulem?
- 2) W każdej gromadzie otworzony będzie protokół, w którym obywatele wyrażą swoje zdania w tej mierze.
- 3) Te protokoły otworzone będą w kancelaryach wszystkich administracyi, kancelaryach wszystkich trybunałów, tudzież u wszystkich prezydentów i pisarzy.
- 4) Termin głosowania w każdym departamencie jest 3 tygodnie od czasu przestania prefektowi niniejszego wyroku, a 7 dni po terminie naznacza się do obrachowania kresek, poczem odestane bydź mają rządowi.

Podp. drugi Konsul *Cambaceres.*

Gdy powyższa uchwała Senatu w ciele prawodawczem przeczytaną została, prezydent R. baud miał mowę na pochwałę tego urzędzenia i uradzeno wysłać deputacyą do Bonapartego z powinuszowaniem. W trybunacie Garry i Daveyrier mieli mowy na pochwałę ustawy senatu. Pierwszy rzekł: „O gdybyśmy mogli lud uprzedzić o tem, co się stało, tedyby on zapewne był trwałszy ieszcze pomnik wdzięczności dekretował.”

GAZETY KRAKOWSKIEJ.

W NIEDZIELE DNIA 30 MAIA 1802

Wiadomości dotyczące się nauk, sztuk, wynalazków i t. d.

Towarzystwo warszawskie przyjaciół nauk, miało trzecie posiedzenie publiczne d. 15 Maia w przytomności licznie zgromadzonej publiczności tamtejszej. JX. Biskup Albertrandi w mowie swojej uwiadomił o dziełach któremi się towarzystwo zatrudnia, i przez kogo będą wykonane. Xiądz Kamiński ułożył grammatykę polską. P. Linde pracuje nad słownikiem. Matematyka podzielona została między JX. Zaborowskim i JP. Janem Sniadeckim. Dzieło o chemii wziął na siebie Xiądz Alexander Sapieha, o metalurgii JP. jenerał Komarzewski. Historią naturalną zatrudniają się JP. Scheit i JX. Jundził. JP. Czacki przyrzekł historią narodu polskiego zacząć przez Naruszewicza, a skończoną na Ludwiku, aż do ostatnich czasów doprowadzić. Na tymże posiedzeniu Xiądz Sapieha złożył poprawione i dopełnione tablice stosunku nowych miar i wag francuzkich z litewskimi i polskimi miarami i wagami. JX. Stażyc czytał dyssertacyą o obserwacyach astronomicznych, nadesłaną przez JP. Jana Sniadeckiego. Dzieło to napisane z rzadką jasnością, precyzją i godnością stylu wyrównywaną ważności materji, z powszechnym ukontentowaniem było przyjęte. Zakończył posiedzenie JP. Stanisław Potocki mową na pochwałę zmarłego niedawno X. Grzegorza Piramowicza, członka towarzystwa.

P. Williams, mieszkaniec Londyński, wymyślił sposób bardzo dowcipny, zapobiegający przypadkom osobie jeżdżących w poia-

zdach. Przez sprężynę wewnętrzną, którą dosyć jest tylko dotknąć, naybystrzeysze konie, któreby, albo z boiaźni, albo z narowu zbiegały się, w momencie wyprzęgaią się od dyzła lub z innego zaprzęgu, bez żadnego wstrząśnienia dla siedzących wewnątrz, a bez zepsucia karety lub karyolki. Xiądz Wallii i inne osoby krolewskiej familii, czyniły doświadczenia tego wynalazku, który naypomyślniey udał się.

Niedawnemi czasy czyniono doświadczenia w Paryżu, w obecności ministra morskiego i różnych ludzi biegłych, nowego wynalazku kuchni okrętowej, i telegrafa doręcznego, które się udały szczęśliwie. — Oto jest ich opis. Kuchnia jest z żelaza: wysoka na 32 cale; poboczne iey części, mają pół siodmej stopy: wszystkie się rozbiegają. Na tej kuchni mieści się 42 saganow, z których z wielkie na 700 ludzi okrętowych. Podług upodobania, przystawiają się do niej piece do pażetow. Jest w niej 6 pieców; palono ogień we 3. — Wiązka drzewa w każdym piecu, była dostateczną do zawrzenia wody w naywiększym saganie, muiey niż w jedney godzinie. Gorącość zewnątrz nie prawie czuć się nie daje. Powietrze, rozdymające ogień, służy o raz za wentylatora i t. d. — Co się tycze telegrafa, ten chociaż wysoki stop 30, może być postawiony i zdięty od jednego człowieka. Wydaie ón 4096 znakow: co jest, aż nadto dostatecznym do rozmowy telegraficznej.

W Chateau - Thierry, niedaleko Paryża, kopacze kopiąc kawał, znaleźli w naczyniu

360 miedzianych pieniędzy z twarzami pierwszych Cesarzow Rzymskich: Wespasiana, Traiana, Adriana, Antoniusa, Marka-Aureliusza &c. wszystkie prawie dobrze są utrzymane. Szkoda, że naczynie roztrącone zostało.

Wynalazca i dyrektor telegrafow, ob. Chappe, ogłosił w gazetach: iż po zawartym teraz pokoju, Paryż bydź może regulatorem francuzkiego handlu, a naród francuzki regulatorem handlu Europeyskiego, gdyż żaden kraj i żadne miasto, nie ma tak dobrego położenia jak Francya i Paryż, do powzięcia spieszney wiadomości o zmianach w kurście pieniędzy i towarow — a potem do uwiadomienia o tem nayodlegleysze kraie i miasta.

Muzyk Triklir w Dreźnie utrzymaie, iż wynalazł sposob, ażeby się strony nie odstra-

iały; klawikort jego od 14 lat jest nastroiony i żadna strona do tych czas nie pękła.

Gdy Paweł I. stawiał przepyszny Michałowski patac czyli raczey ozdobił, jeden xiądz polski w więzieniu w Petersburgu będący zrobił do niego napis, co mu wolność wyjednato. Ten napis, iako dotąd publiczności nieznanomy, dziś tu umieszczamy.

Quis Deus in terris tantam sibi construit arcem?
Hæc est Russiaci Cæsaris alta domus.
Hospes ab ætheris forte si Jupiter axe
Advenias, ista sede locandus eris.

Toż po polsku:

*Ktoż siez Bogow na ziemi taki dom mieć stara?
To jest wysoki patac Rossyjskiego Cara.
Jowiszu! gdy cie z niebios losy do nas zwiada
Tu pewnie, nie gdzie indziej stać będziesz gospoda.*

D O N I E S I E N I A .

W Drukarni Jana Maja w Krakowie na ulicy floryańskiej wyzło uczone pismo: — *O Dziesięcinach w powszechności, a szczególniej w Polsce i Litwie, i o konieczney potrzebie utworzenia zamiany snopowey dziesięciny na osep zbożowoy, przez Tadeusza Czackiego, Członka zgromadzenia przyjaciół nauk w Warszawie.* Edycya druga z małemi przez autora uczynionemi dodatkami. Kosztuje Żł. pol. dwa.

Światły autor tego pisma, znany już jest Publiczności z uczynszego ieszcze swoiego dzieła: *O Litewskich i Polskich Prawach, w 2 Tomach in 4to.* W tym piśmie wywodzi historycznie jakim sposobem wszczęły się w Polsce i Litwie dziesięciny, iak dalece w terażniejszych czasach przy pomnożonych nakładach na gospodarstwo stały się uciążliwemi; nakoniec dowodzi potrzebę zamienienia ich na osep zbożowoy i podaje do tego sposoby. Na każdej karcie widac zgłębienie rzeczy i wielką erudycyą.

Magistrat Miasta C. K. Lublina niniejszym publicznym Edyktem wszystkim, i każdemu z osobna do kogo należy, lub iakimkolwiek sposobem należyć może, wiadomo czyni: iż na żądanie P. Domańzewskiego wierzyciela prawem przekonywającego termin celem przedsięwziąć się mającey licytacji kamienicy Jana, i Elżbiety Szponarskich małżonkow tu w Lublinie pod Nrem 30 na ulicy Oleyna zwaney stojącey, i prawem przekonanych Szponarskich małżonkow własney, a podług dzieła ofszacowania, które każdemu poprzedniczo w registraturze, lub wczasie licytacji przeyrzeć jest wolno, do ceny żł. ryń. 789 kr. 25 ½ sądownie ofszacowaney, na dzień 5 Czerwca r. b. o godzinie 10 zrana w mieyscu tuteyszego Magistratu jest oznaczony, gdzie więcej ofiarujący podług ustawy sądowey §. 436. drugi na tey kamienicy zostaiące, w razie szacunku ofiarowanego na siebie przyiac obowiazanym będzie, chociaźby wierzyciele przed zareczonym zrzeczeniem się długi zapłacenia odebrać wzbraniłi się, zaczym w takowym sposobie nawet wszyscy w pomienioney kamienicy Szponarskich hypotekalni wierzyciele, na tenże termin, nieoczekując szczególnego przypozwu, podług nadwornego Patentu dnia 22 Sierpnia 1797 niniejszym przypozywają się, w przeciwnym razie ci, którzyby się na oznaczonym terminie niestawili, ani przeciwko kupującemu, lub przyymującemu tę kamienicę, niteż przeciwno, lub samey kamienicy prawa żadnego więcej niebędą mieli, lecz swoiey należytości z szacunku przedaży, albo z innego dłużnikow majątku poszukiwać mają. Dan w Lublinie dnia 9 Kwienia 1802.

*Engbricht,
Stefanowski,
Krepski.*

*Z Rady Magistratu C. K. Miasta Lublina.
Kucharski, Exp.*

Fryderyk Wilhelm z Bożey Łaski Król Pruski, niniejszym pismem czyniemy wiadomo iż w Xiędze hipoteczney państwa Lutomiarska na dobrach do tegoż należących Gorney Woli Tarnowki części B. Dobruchowa dystryktu Szadkowskiego rubr. III. Nr. 1 dla zamężney Anny Xiężney Jabłonowskiej i Chrystyny zamężney Bielińskiej Xiężny z Sanguszków teraz iey sukcesorow protestacya względem dla nich z tych dobr należącego się załatwienia zaniesiona iest.

Gdy więc na fundamencie pomiędzy Xięciem Sanguszkim i sukcesorami Ur. Jabłonowskiej i Bielińskiej zawartych działów, iakoteż i na fundamencie przez też uczynionych kwitów, sukcesorowie Ur. Jabłonowskiej i Bielińskiej już zaspokoieni są, za czym dokumentu de datt. Warszawa d. 23 Julii 1796 niedostateczne są, aby na fundamencie ich prot. stacya wymazaną być mogła. Ponieważ z nich ani żadna legitymacya prokuratorow ani też konsens do wymazania protestacyi niewynika, domagał się więc terażniejszy dziódzie miłośności Lutomiarski Ur. Franciszek Mączynski, który takouą od Xięcia Sangusfka okupił, aby wiadomi sukcesorowie Xiężney Anny Ur. Jabłonowskiej iako to:

1) Xięż Stanisław Jabłonowski; 2) Tekla zamężnia Potocka, także zmarłej Ur. Bielińskiej iako to:

1) Paweł Bieliński, 2) Józef Bieliński, 3) Barbara Kofsowska, 4) Joanna Markisa W elepolska których pomieszkanie nie wiadome, Edict liter cytowani byli.

Zapozwany was więc w spomnionych sukcesorow Xiężney Jabłonowskiej i Bielińskiej z Sangoszków iako też i jeszcze exystujących niewiadomych sukcesorów lub cefsyonaryuszow aby w przeciągu 3ch miesięcy naydłużey na terminie dnia 12 Julii o godzinia 10 zrana sub praewidicio w tuteyszey regencyi przed Regencyi konsyliarzem w. Colomb, osobicie lub gdyby to być nie mogło przez informacyą i plenipotencyą opatrzonego tuteyszego Justitz kommissarza na co afsistenstrata Łukasza, Justitz kommissarza Szmekla, Mytszkę, Janiszka, Zeligiera, Rozdaytzera, i kryminalnego sądzięgo Skrzętwę proponujemy, stanęli, i jeżeli do dobr Lutomiarska, Gorney Woli, Tarnowki części B. Dobruchowa z protestacyi w Xiędze hipoteczney tych dobr Rubrica III. Nr. 1, ad instantiam Xiężny Ur. Bielińskiej i Jabłonowskiej zapisaney, iakie pretensye macie, te zameldowali, i przyzwoity kwit gdy już stosownie do sądowego kwitu de datto w zamku w Warszawie dnia 15 7bris 1796, względem tychże dobr zaspokoieni zostaliście uczynili, w przypadku niestawienia się tedy oczekiwać możecie, iż z pretensyami waszemi do wspomnioney protestacyi preklutowani zostaniecie. Taka w tym wola nasza. Przy wycisnieniu naszey większey pieczęci i zwyczajnych podpisach W Kaliszu dnia 19 Februarii 1802.

Oemvilen.

Przez C. K. Sąd szlachecki Lubelski Galicyi Zachodniej, mocą niniejszego Edyktu wższytkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wższytkich w Galicyi Zachodniej leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych Dobr JÓ. Teofilii z Jabłonowskich Xiężney Sapieżyney zbieg wierzycielow był otwarty, niniejsze ni przeto wższyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużoney prawo mieć rozumieli, obwieszczają się, ażeby aż do dnia 17 Lipca 1802 pretensye swoje przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie tuteyszego adwokata Ur. Stefana Chylińskiego, kuratora masy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewnię podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą ktorego w tey lub owey klasie nie nieszczonemi być żądają, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami fwemi do sądu nie nadgłoszają się, od wższytkich rzeczzonego dłużnika w tuteyszym kraju znajdujących się Dobr, bez żadnego wyłączenia oddaleni zostaną, chociaży im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z Masy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należący zabezpieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby masy winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzienia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9 §. 86. Obranie administratora masy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wższytkich wierzycielow na dzień 21 Lipca 1802 o godzinie 9 zrana do tuteyszego C. K. sądu szlacheckiego tym napomnie-

niem zwołuje się, iż tego samego dnia, tymczasowie ustanowiony administrator masły w osobie Ur. Mierzeiowskiego lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do której iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey masły zdolnym bydź może, podług §. 93 i 94 obraną bydź ma; oraz zaś przepisy, podług których dobra administrowac się powinny, iako władzę deputacya względem administracyi masły ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawic się należy, gdyż ianaczey podług §. 95 zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielow od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikac, gdyż w tym na C. K. dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Lublinie dnia 29 Marca 1802.

Gołaszewski.

Purtscher.

Friedenthal.

Ex Consilio C. R. Fori Nobilium Lublinensis Galie Occidentalis.
Sahanek.

Niniejszym oznajmuie się, iż bankocete znalezione dnia 19 m. Lutego r. b. u znalazcy dotąd zostaią; zaczyn kroby takowychże sądził się bydź właścicielem ma się pod Nrem. 76 na szeroką ulice w mieście Krakowie udać, a też temu za opowiedzeniem szeregów wydane będą.

Magistrat C. K. Stołecznego Miasta Krakowa podae do wiadomości, iż rzeczy ruchome po śmierci X. Macieja Pieklikiewicza plebana w Przędociu pozostałe, iako to: suknie pościel, cyna, miedz, żelazo, stolarszczyzna, obrazy, legomina, bydło, i różne sprzęty gospodarskie przez publiczną licytacją dnia 10 Czerwca r. b. o godzinie 9 zrana w Przędociu za gotowe pieniądze sprzedawane będą.

Wszyscy zatem chcący sobie co z takowych rzeczy nabydź, maią się na miejscu, i czasie wyżey wyrażonem znaydować. Dan w Krakowie d. 7. Maia 1802.

J. Gellinek.

T. Krzyżanowski.

Eodziński.

Z Rady Magistrata C. K. Stołecznego Miasta Krak.
Hohn.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniy oznajmiają tem Edyktem małoletniemu Władysławowi a właściwie iego owca JW. Xaweremu hrabi Branickiemu, że Pan Marcialis Rychard i kompania w Warszawie mieszkający w sprawie przeciw masie kredalney zmarłego Kazimierza Xcia Sapięhy o 300 ezer. zł. c. s. c. u sądow tych względem zastępowania próżbę podali i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszali się.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie oni zostaią, lub czy weale w C. K. krajach dziedzicznych znaydują się, im patrona tuteyszego Ur. Ratyńskiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowity, z którym proces ten podług ordynacyi sądowej rozpoczenie się i ukonczony zostanie; oni przeto Edyktem niniejszym tym końcem upominają się, ażeby wczasie przyzwoitym to jest w 90 dniach sami się stawili, albo jeżeli takie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wczesnie przestali, albo nakoniec innego patrona obrali, tego sądom tym wymienili, i podług przepisu tych srodków prawa używali, które do obrony swey sprawy za nayskuteczniysze osądzą; gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikającą podług opiewu C. K. praw samiby sobie przypisac byli winni. Dan w Lublinie dnia 17. Lutego 1802.

Gołaszewski.

Purtscher.

Gruszecki.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.
Sahanek.